

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 184/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Marina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Peter Szárszoi s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Szárszoi, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 Co 24/2019 z 30. septembra 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

■■■■, ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Peter Szárszoi s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Szárszoi, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 24/2019 z 30. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva: „... rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 23Pc/31/2018 zo dňa 30.9.2019 o zvýšení výživného pre plnoleté dieťa súd rozhodol tak, že zaviazal odporcu ■■■■■... prispievať na výživu navrhovateľky... sumou vo výške 110 Eur mesačne... do budúcnosti. Dlhé výživné... povolil odporcovi zaplatiť v dvoch mesačných splátkach... Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Michalovce sp. zn. 2P/58/2013 zo dňa 30.04.2013 v časti vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke... Je potrebné poukázať na skutočnosť, že navrhovateľka vo svojom návrhu... navrhla zvýšiť výživné pre seba zo sumy 80 € mesačne na sumu 150 € mesačne. Proti uvedenému rozsudku podala navrhovateľka — plnoleté dieťa... odvolanie, na základe ktorého bol... Krajským súdom... vydaný rozsudok, v zmysle ktorého bol zmenený rozsudok Okresného súdu... tak, že sa zvyšuje výživné... z 80 € mesačne na 200 € mesačne...“

Sme toho názoru, že práva a povinnosti vyplývajúce z nami napádaného rozsudku Krajského súdu Košice sú v rozpore s ústavným právom sťažovateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože napadnutý rozsudok nezodpovedá okrem iného aj požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 CSP, zásadám súdnej praxe, je nepreskúmateľný a nie je riadne odôvodnený. Taktiež je tento rozsudok v rozpore so zásadou zákazu prekvapivých rozhodnutí, zákazom ľubovôle a tiež právom sťažovateľa nato, aby sa odvolací súd vypořiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami a právnymi argumentmi uvádzanými sťažovateľom v celom konaní, ale najmä v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd sa v odôvodnení nami napádaného rozsudku v minimálnej miere zaoberal argumentmi sťažovateľa. Iba stroho za použitia akejsi matematickej metódy vypočítal, že odporca je povinný prispievať na výživu svojej plnoletej dcéry v sume 200 €

mesačne. Je nutné poukázať tiež na tú skutočnosť, že takýmto rozhodnutím odvolací súd priznal navrhovateľke výživné v sume, ktorá je nad rámec samotného návrhu navrhovateľky, čo je nepochybne rozhodnutie prekvapivé aj pre samotnú navrhovateľku. Sme toho názoru, že predmetné rozhodnutie, ktoré je vydávané nad rámec samotného návrhu navrhovateľky v sebe nesie znaky aj ľubovôle súdu, čo je v rozpore s vyššie uvádzanou zásadou. Vyjadrujeme presvedčenie, že ak by odvolací súd určil pre plnoleté dieťa výživné v sume v akej bolo podané odvolanie, tak by takéto rozhodnutie bolo jednak v súlade s Ústavou SR a všetkými súvisiacimi právnymi predpismi, taktiež by s takýmto rozhodnutím bola určite spokojná aj sama navrhovateľka, teda by takéto rozhodnutie bolo spravodlivé pre všetkých účastníkov konania. Napádané rozhodnutie je toho času defacto nespravodlivé pre sťažovateľa a prekvapivé pre navrhovateľku. Prekvapivé je ale aj pre sťažovateľa.“

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, tiež podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Košice zo dňa 30.9.2019 v konaní vedenom pod sp. zn.: 8Co/24/2019, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.9.2019 v konaní vedenom pod sp. zn.: 8Co/24/2019 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Košiciach vracia na konanie.

3. Krajský súd Košice je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ]... trovy právneho zastúpenia v sume 375,24 EUR... na účet jeho právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, ktorý je neprípustný, ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, ktorý je podaný oneskorene, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadná odlišnosť.

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05). Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať

základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

15. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 234/2014).

16. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu. K namietanému porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že napadnutý rozsudok nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, nezodpovedá zásadám súdnej praxe, je nepreskúmateľný, nie je riadne odôvodnený a je prekvapivý a v rozpore so zákazom ľubovôle, pretože krajský súd prisúdil navrhovateľke viac ako v návrhu požadovala. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými ním uvádzanými právnymi skutočnosťami a právnymi argumentmi.

18. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 23 Pc 31/2018 z 23. októbra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ zaviazaný prispievať na výživu navrhovateľky – plnoletého dieťaťa v sume 110 €, ktorým bol zmenený rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 P 58/2013 z 30. apríla 2013 o povinnosti sťažovateľa prispievať na výživu v tom čase ešte maloletého dieťaťa vo výške 80 € mesačne.

19. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozsudku uviedol:

„Naposledy bola vyživovacia povinnosť odporcu k navrhovateľke upravená rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 2P/58/2013 - 50 zo dňa 30.4.2013... tak, že výživné, ktoré sa zaviazal platiť odporca/otec na výživu v tom čase maloletej navrhovateľky, bolo zvýšené zo sumy 39,83 € na sumu 80 € mesačne. Navrhovateľka mala v tom čase 13 rokov, bola žiačkou 7. ročníka základnej školy. Matka navrhovateľky bola vydatá, mala okrem navrhovateľky 2 vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, žila v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý mal príjem 733 C (z podnikania) a s rodičmi matky navrhovateľky, ktorí boli nezamestnaní, poberali spolu 100 € mesačne. Matka navrhovateľky bola nezamestnaná od 1.6.2011. Odporca v danom čase bol zamestnaný s príjmom 600 € mesačne, rovnako ako jeho družka, s ktorou žil v spoločnej domácnosti. Okrem navrhovateľky mal ešte jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu, s ktorým žil v spoločnej domácnosti.

5./ Navrhovateľka je aktuálne študentkou 4. ročníka Strednej zdravotníckej školy v [REDAKOVANÉ]. V [REDAKOVANÉ] študuje z toho dôvodu, že aj po skončení základnej školy sa chcela naďalej venovať tancovaniu spoločenských tancov, pričom v mieste bydliska túto možnosť nemala. V [REDAKOVANÉ] je tanečný klub, v ktorom sa venuje tancu, preto študuje na strednej škole mimo miesta svojho bydliska.

6./ Pravidelné mesačné náklady navrhovateľky pozostávajú z týchto súm: ZRPŠ 1,25 €, triedny fond 1,60 €, stužková 5 €, kultúrne podujatia, exkurzie 1,60 €, učebnice 2 €, úbor na telesnú 2,50 €, zdravotnícke oblečenie do školy 8,30 €, školské potreby 10 €, ubytovanie 100 €, cestovné 30 € (navrhovateľka nechodí každý víkend domov, občas chodí domov aj autobusom, nie vlakom, ktorý by ako študentka mala zdarma, pretože vlaková stanica v [REDAKOVANÉ] je od miesta jej bývania v [REDAKOVANÉ] vzdialená 4 km, teda z dôvodu

vzdialenosti, batožiny a bezpečnosti, ak prichádza vo večerných hodinách, by bola nútená vziať si taxík za 3 €, teda náklady na taxík by sa vyrovnali nákladom za cestu autobusom), mobil 10 €, celodenná strava 130 eur (navrhovateľka sa stravuje sama, sama si vari), hygienické potreby 35 €, lieky 15 € (výživové doplnky v súvislosti so záťažou organizmu pri tanci), dentálna hygiena 12 € (v súvislosti s užívaním zubného strojčeka), obuv a oblečenie 41 €.

7./ Mimoriadne náklady: notebook v hodnote 472 €, nočný strojček na zuby 86 €.

8./ Mesačné náklady navrhovateľky so zarátaním mimoriadnych nákladov dosahujú výšku cca 450 €.

9./ Celkové ročné náklady navrhovateľky v súvislosti s tancom v športovom klube (školné, letné a zimné sústredenia, tanečné topánky a oblečenie, náklady na súťaže - cestovné a štartovné) sú vo výške 1360 € (113 €/mesiac). Športový klub žiadnym spôsobom neprispieva na úhradu týchto nákladov, náklady musí platiť navrhovateľka sama v plnom rozsahu.

10./ Matka navrhovateľky bola do júna 2018 nezamestnaná, následne sa zamestnala na polovičný pracovný úväzok s príjmom 210 € mesačne, od novembra 2018 bude zamestnaná na plný pracovný úväzok s príjmom 480 € + daňový bonus. Manžel matky navrhovateľky poberá výsluhový dôchodok vo výške 420 €, príležitostne si brigádnicke privyrába, zamestnať sa nevie kvôli veku (46 rokov) a zdravotným problémom. Náklady na maloleté deti matky navrhovateľky sú vo výške cca 115 €. Náklady rodiny matky navrhovateľky: strava 350 €, hygienické a čistiace potreby 40 €, voda 59 €, elektrina 260 €, mobil matky 7 €, daň z nehnuteľností a poplatok za odpad 8,76 €, bežné náklady na ošatenie a obuv (podľa toho koľko finančných prostriedkov zvýši z príjmu). Dom, v ktorom rodina matky navrhovateľky žije, je v dôsledku nesplácania splátok úveru v dražbe, dražba zatiaľ nebola úspešne zrealizovaná.

11./ Odporca od roku 2017 má príjem zo živnosti, pričom na základe predložených faktúr, ktoré tvoria jeho príjem mal súd preukázané, že priemerný mesačný príjem odporcu v roku 2017 bol 695 € a v roku 2018 suma 923 €. Teda priemerný príjem odporcu za roky 2017, 2018 je suma 809 €. Odporca uviedol, že jeho príjem za rok 2018 stúpol z dôvodu 2 vyšších faktúr - počas 2 mesiacov spoločnosť, pre ktorú odporca vykonáva prácu,

v dôsledku odstávky mala potrebu väčšieho množstva práce zo strany odporcu, pričom odstávka je občasná, nie každoročne.

12./ Odporca mesačne platí odvody do zdravotnej a sociálnej poisťovne vo výške 212 €. Ročné náklady na oblečenie do práce je suma 240 €.

13./ Odporca žije v spoločnej domácnosti s maloletým dieťaťom a družkou, ktorej príjem je 609 € mesačne.

14./ Náklady domácnosti odporcu pozostávajú z týchto súm: bývanie 256 eur, hypotéka 125 eur (hypotéka na byt, v ktorom odporca s rodinou žije), TV a internet 20 eur, pohonné hmoty 60 eur, strava celej rodiny 300 eur, mobil odporcu a družky 20 eur, hygiena a ošatenie celej rodiny 100 eur. Náklady mal. ■■■■■: obedy v škole 20 eur, družina 7 eur, lieky 15 eur (maloletá je astmaticka).

15./ Pravidelných ročné náklady rodiny odporcu: zákonné poistenie vozidla 100 eur, poplatok za odpad 18 eur, daň z nehnuteľnosti 15 eur.

16./ Rodina odporcu bola v lete 2018 na 4-dňovej dovolenke s výškou celkových nákladov 500 €.

17./ Celkové mesačné náklady domácnosti odporcu (vrátane ročných nákladov) sú vo výške 934 €, z toho polovicu nákladov, ktoré by mal znášať odporca je suma 467 €. Po prirátaní nákladov na pracovné oblečenie (240 €/rok) a odvodov (212€/mesiac) odporcu sú mesačné náklady odporcu vo výške 699 €. Rozdiel medzi príjmom a výdavkami odporcu: 809 € - 699 € je suma 110 €.

22./ Vyživovacia povinnosť odporcu k navrhovateľka stále trvá, keďže navrhovateľka študuje a teda nie je schopná sama sa živiť. Vzhľadom na čas, ktorý uplynul od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti (5 rokov), v dôsledku prirodzeného rastu a vývinu navrhovateľky, je potrebné zvýšiť výživné zo strany odporcu. Teda zmena pomerov u navrhovateľky nastala. Pokiaľ ide o zmenu pomerov oboch rodičov navrhovateľky, nastal u oboch zmena v príjmoch zmena tak, že u odporcu/otca došlo k nárastu príjmu (zo 600 € na sumu 210 € od júna 2018 a od novembra 2018 na sumu 480 € + daňový bonus. U manžela matky došlo k poklesu príjmu zo sumy 733 € na sumu 420 € (výsluhový dôchodok) + občasný príjem z brigád.

23./ Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti súd bral do úvahy výšku opodstatnených nákladov navrhovateľky a výšku príjmov a výdavkov odporcu.

Súd za opodstatnené a nevyhnutné náklady nepovažoval náklady navrhovateľky vo výške 113 € mesačne, spojené s jej mimoškolskou činnosťou (spoločenský tanec), keďže takéto náklady sú príliš vysoké v porovnaní s nákladmi na bežnú záujmovú činnosť realizovanú v rámci umeleckých škôl, a teda súd je toho názoru, že v danom prípade, keďže navrhovateľka sa venuje tejto činnosti v podstate na profesionálnej úrovni, je povinnosťou športového klubu, ktorý navrhovateľka reprezentuje znášať prevažnú časť nákladov spojených s touto činnosťou. V dnom prípade sa už ani nejedná o záujmovú činnosť ako takú, ale profesionálny tanec, a preto náklady na túto činnosť nie sú nákladmi, ktoré by mali znášať rodičia navrhovateľky z titulu vyživovacej povinnosti.

24./ V tejto súvislosti súd ako opodstatnené a nevyhnutné náklady nebral do úvahy ani náklady navrhovateľky spojené s tým, že kvôli tancu študuje na strednej škole v [REDAKOVANÉ] pričom rovnakú strednú odbornú školu by mala možnosť navštevovať v [REDAKOVANÉ] a z toho dôvodu má navrhovateľka vyššie náklady na ubytovanie, stravu, cestovné a výživové doplnky, ktoré navrhovateľka užíva kvôli tancu.

25./ Neberúc do úvahy ako nevyhnutné náklady vyššie uvedené náklady, dospel súd k záveru, že nevyhnutné mesačné náklady navrhovateľky sú vo výške cca 230 €.

26./ Súd prihliadol na skutočnosť, že u odporcu došlo k nárastu príjmu a tiež na skutočnosť, že matka navrhovateľky sa zamestnala, a teda aj ona je povinná podieľať sa na úhrade nákladov navrhovateľky vo vyššej miere ako doposiaľ.

27./ Berúc do úvahy tieto skutočnosti a prihliadnuc na výšku príjmu a výdavkov odporcu, dospel súd k záveru, že je v možnostiach odporcu platiť výživné vo výške 110 € mesačne, pričom táto suma zodpovedá tej časti nevyhnutných nákladov navrhovateľky, ktoré má hradiť odporca z titulu vyživovacej povinnosti.“

20. Navrhovateľka napadla rozsudok okresného súdu odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom a v jeho odôvodnení v podstatnom uviedol: „V tejto preskúmvanej právnej veci bolo naposledy určené výživné od povinného otca pre navrhovateľku v roku 2013, kedy navštevovala základnú školu a jej odôvodnené výdavky boli neporovnateľne nižšie. Povinný otec v tom čase dosahoval príjem 600 €, žil v spoločnej domácnosti so svojou družkou a ich spoločným maloletým dieťaťom. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie navrhovateľka študovala na Strednej zdravotníckej škole

v [REDACTED] medzičasom dosiahla plnoletosť a jej odôvodnené potreby od poslednej úpravy objektívne vzrástli v dôsledku jej prirodzeného vývoja ako aj z dôvodu nástupu na vyšší stupeň vzdelávania. Podstatným spôsobom sa zmenili aj pomery povinného otca, ktorého príjem od poslednej úpravy vzrástol o 323 €, pretože v súčasnosti predstavuje 923 € mesačne. Odvolací súd nezohľadnil na strane povinného otca výdavky na pracovné oblečenie, nakoľko je živnostníkom a tieto náklady sú daňovo uznateľným výdavkom. Odvolací súd po dôslednom posúdení zisteného skutočného stavu veci dospel k záveru, že určené výživné 110 €, vzhľadom na vyššie popísanú zmenu pomerov účastníkov konania nezodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľky bez ohľadu na jej výdavky spojené so spoločenským tancom ani schopnostiam a možnostiam povinného otca. Určené výživné predstavuje iba 12 % príjmu povinného, z ktorého na jeden deň výživy navrhovateľky pripadne 3,66 €, čo rozhodne nepostačuje ani na zabezpečenie stravy pre navrhovateľku. Z predloženého spisu je zrejmé, že povinný otec nepracuje na plný úväzok, pracuje iba 6,8 hodín denne, v dôsledku čoho má ako živnostník dostatočný priestor zvýšiť svoj mesačný príjem. Odvolací súd je toho názoru, že so zreteľom na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery možno od neho spravodlivo očakávať, že sa bude v primeranej miere podieľať na všetkých odôvodnených potrebách navrhovateľky, medzi ktoré nepochybne patria aj výdavky spojené so spoločenským tancom a nielen na jej nevyhnutných výdavkoch. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že so zreteľom na zmenu pomerov účastníkov konania ako aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu navrhovateľky 200 € mesačne. Takto určené výživné predstavuje približne 21 % z jeho príjmu, z ktorého na jeden deň výživy navrhovateľky pripadne 6,7 €. Určením nižšieho výživného, by bolo porušené právo navrhovateľky podieľať sa na životnej úrovni povinného otca, pretože jeho celkové schopnosti a možnosti ako aj životná úroveň mu umožňujú podieľať sa na výžive navrhovateľky vo väčšom rozsahu ako ho určil súd prvej inštancie. Určené výživné odvolacím súdom zodpovedá preukázanej zmene pomerov povinného ako aj zmene pomerov navrhovateľky, preto je zákonné a správne. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.“

21. Po preskúmaní rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že citovaná časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu obsahuje jasné a vecné skutočnosti, ktoré viedli krajský súd k zvýšeniu výživného na navrhovateľku na sumu 200 € na rozdiel od výživného vo výške 110 €, ktoré určil okresný súd. Ústavný súd konštatuje, že odvolací súd ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval príslušné ustanovenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorých súd pri určení výživného predovšetkým prihliadne na zmenu pomerov, odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, že krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zmeny pomerov na strane navrhovateľky, ako aj sťažovateľa, prihliadal na dobu, ktorá uplynula od posledného určenia výživného, poukázal na odôvodnené potreby navrhovateľky a zdôraznil princíp potenciality príjmov sťažovateľa, ktorý má prednosť pred princípom fakticity príjmov.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, že krajský súd iba stroho s použitím matematickej metódy vypočítal výšku výživného, a s prihliadnutím na argumenty sťažovateľa nepovažuje rozsudok krajského súdu za neodôvodnený ani za nepreskúmateľný.

23. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že rozsudok nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku a zásadám súdnej praxe a že sa krajský súd nevysporiadal so všetkými ním uvádzanými právnymi skutočnosťami a právnymi argumentmi, ústavný súd musí konštatovať, že ide iba o všeobecné tvrdenia sťažovateľa, bez uvedenia konkrétnych skutočností, po ktorých preskúmaní by mohol ústavný súd dospieť k záverom o porušení sťažovateľom uvedených práv. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že prima facie nenachádza v rozsudku krajského súdu také nedostatky, ktoré by ho s prihliadnutím na všeobecné tvrdenia sťažovateľa o tom, čím boli porušené ním označené práva, viedli k pochybnostiam o protiústavnosti napadnutého rozsudku.

24. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa, že rozsudok je prekvapivým a je prejavom ľubovôle krajského súdu z dôvodu, že krajský súd priznal vyššie výživné ako požadovala sťažovateľka, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na právne názory vyslovené vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorých odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Ústavný súd preto pri posudzovaní o ústavnej udržateľnosti rozsudku krajského súdu vo vzťahu ku námietke prekvapivosti a ľubovôle rozsudku krajského súdu musel prihliadať aj na skutkové zistenia obsiahnuté v odôvodnení rozsudku okresného súdu, ktoré už bolo citované. Pokiaľ sťažovateľ namietal určenie výšky výživného krajským súdom iba matematickým výpočtom, potom ústavný súd konštatuje, že z rozsudku okresného súdu je zrejmé, že matematickým prepočtom bolo určené výživné práve okresným súdom, keď jeho záver o výške výživného v sume 110 € mesačne vychádzal ako zvyšok z dosiahnutého príjmu sťažovateľa po odpočítaní všetkých sťažovateľových okresným súdom uznaných nákladov.

25. S poukazom na konkrétne okolnosti prípadu, ktoré jasne vyplývajú zo skutkových zistení okresným súdom, a s prihliadnutím na dôvody obsiahnuté v rozsudku krajského súdu nie je možné považovať priznanú výšku výživného na plnoleté dieťa v sume 200 € za neprimeranú. Ak v takom v prípade predstavuje suma, o ktorú krajský súd prekročil navrhované výživné iba 50 € mesačne, potom nie je možné ani namietané pochybenie krajského súdu považovať za také porušenie sťažovateľových práv, ktoré by dosiahlo ústavnoprávny rozmer a bolo by dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa a následné zrušenie rozsudku krajského súdu ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že zmyslom ústavného prieskumu súdnych rozhodnutí nie je opätovné hodnotenie každej skutkovej okolnosti, ktorú všeobecný súd vyhodnotil odlišne od názoru sťažovateľa, ale len posúdenie, či napádané rozhodnutie súdu, resp. jeho konanie svojimi účinkami napĺňa kritériá vyplývajúce z obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného sťažovateľom označeným čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. V závere ústavný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sa javia len ako prejav nespokojnosti sťažovateľa s výsledkami konania a s právnym názorom krajského súdu, čo samo osebe nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd pripomína, že nie je opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov.

27. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu rozsudok krajského súdu takýmito nedostatkami netrpí.

28. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 12. mája 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu